

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΓΕ: 43/37/12(C)12

5 Απριλίου 2021

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΝ - ΚΑΙ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ

κ Στέλιο Κουντούρη,
Αν. Γενικό Λογιστή της Δημοκρατίας

**ΘΕΜΑ: «Οικονομική Διαχείριση της ενδιάμεσης λύσης
της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης – i Justice»**

Αναφέρομαι στην επιστολή σας ημερομηνίας 8.3.2021 (Αρ. Φακ.:1.07.026) και σε συνέχεια και του ηλεκτρονικού σας μηνύματός ημερομηνίας 24.3.2021, ως προς το εναπομείναν νομικό ερώτημα για σκοπούς γνωμάτευσης, κατόπιν οδηγιών, σημειώνονται τα ακόλουθα:

Το μοναδικό πλέον νομικό ερώτημα που τίθεται για σκοπούς γνωμάτευσης από τη Νομική Υπηρεσία διατυπώνεται ως εξής:

«είναι νομότυπο το Κράτος να αποζημιώνει τον ΠΔΣ¹ για το κόστος της JCC προμήθειας που καλύπτει και τα δικά τους έσοδα, αφού δεν αποτελούν ευθύνη του κράτους;»

Το ερώτημα φαίνεται να συνδέεται με το αίτημα του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου («ΠΔΣ») να αναλάβει το κράτος ουσιαστικά την *επιχορήγηση*² της συμμετοχής του ΠΔΣ στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση της δικαιοσύνης μέσω του συστήματος i-Justice, καταβάλλοντας το κόστος είσπραξης (προμήθεια της JCC) των δικών του χαρτοσήμων («δικηγορόσημο»). Με τα δεδομένα, όπως διαφαίνονται στην επιστολή σας, δεν εντοπίζεται νομική βάση που να αιτιολογεί μια τέτοια στάση του κράτους. Ουσιαστικά στην παρούσα περίπτωση, τόσο το κράτος, όσο και ο ΠΔΣ κάνουν χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών ενός τρίτου ιδιωτικού

¹ Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος.

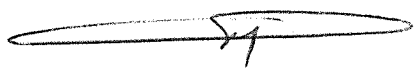
² Η περίπτωση αυτή προφανώς και δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις της *ex gratia* χαριστικής παροχής.

φορέα, δηλ. της JCC, ο οποίος παρέχει την υπηρεσία της ηλεκτρονικής είσπραξης των ενσήμων τελών/χαρτοσήμων, στο μέτρο που αφορά τον καθένα.

Το δικηγορόσημο αφορά το Ταμείο Συντάξεων των Δικηγόρων και καταβάλλεται ειδικότερα δυνάμει της ΚΔΠ. 605/2007. Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 26 επ. και ειδικά του άρθρου 28 του περί Δικηγόρων Νόμου, Κεφ. 2 (βλ το συνημμένο Παράρτημα), καμία πληρωμή δεν επιτρέπεται από τις γενικές προσόδους της Δημοκρατίας Ως εκ τούτου η ικανοποίηση του αιτήματος του ΠΔΣ θα προσέκρουε στο άρθρο 28 του Κεφ. 2.

Πρόσθετα, ακόμα και αν γινόταν δεκτό ότι δεν εφαρμόζονται οι προαναφερθείσες διατάξεις του άρθρου 28 του *περί Δικηγόρων Νόμου*, κρίνεται ότι θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσο θα ήταν δυνατό το κράτος να επιχορηγήσει τη συμμετοχή των δικηγόρων στο ηλεκτρονικό σύστημα i-justice χωρίς αυτό να θεωρείται αθέμιτη *κρατική ενίσχυση*. Σύμφωνα με τον περί του *Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων Νόμο* του 2001 (Ν.122(Ι)/2001), κρατική ενίσχυση θεωρείται ασύμβατη με το ευρωπαϊκό δίκαιο και συγκεκριμένα με το Άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, όταν «*οι ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές*». Συναφώς³, μία ενίσχυση συνιστά αθέμιτη κρατική ενίσχυση όταν πληροί σωρευτικά τις παρακάτω προϋποθέσεις: (α) αφορά μεταφορά κρατικών πόρων, (β) ισοδυναμεί με παροχή οικονομικού πλεονεκτήματος, (γ) διακρίνεται λόγω της επιλεκτικότητάς της και (δ) δημιουργεί νόθευση ή συνιστά απειλή νόθευσης του ελεύθερου ανταγωνισμού. Επομένως, το ερώτημά σας θα πρέπει να τεθεί υπόψη του Έφορου Κρατικών Ενισχύσεων και για τη δική του γνωμοδότηση, όπως καθορίζει ο νόμος, αφού εκ πρώτοισ διαφαίνεται ότι οι ως άνω προϋποθέσεις βρίσκουν έρεισμα και στην παρούσα περίπτωση.

Είμαι στη διάθεσή σας για οιοσδήποτε διευκρινήσεις,

Θεοδώρα Πιπερή-Χριστοδούλου
Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α΄
για Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας

³Βλ. ιστοσελίδα του Γραφείου του Εφόρου Κρατικών Ενισχύσεων:
http://www.publicaid.gov.cy/publicaid/publicaid.nsf/csac05_gr/csac05_gr?OpenDocument

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Άρθρα 24 (1) (ιδ), 26, 27 και 28 του περί Δικηγόρων Νόμου:

Εξουσίες του Συμβουλίου του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου

24.-(1) Το **Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου** εξετάζει όλα τα θέματα που αφορούν το επάγγελμα και προβαίνει σε τέτοιες ενέργειες επί αυτών τις οποίες ήθελε θεωρήσει σκόπιμες και, άνευ επηρεασμού της γενικότητας της διάταξης αυτής ή οποιωνδήποτε άλλων εξουσιών που παρέχονται σε αυτό από το Νόμο αυτό, έχει τις ακόλουθες εξουσίες:

[...]

(ιδ) να ιδρύει, λειτουργεί και διαχειρίζεται σχέδιο, σύστημα, ή ταμείο παροχής νομικής πληροφορικής, περιλαμβανομένης της ηλεκτρονικής πληροφορικής, και για το σκοπό αυτό να συνάπτει συμβάσεις με οποιοδήποτε πρόσωπο, οργανισμό ή εταιρεία και να επιβάλλει στα μέλη του τέλος, εισφορά ή δικαίωμα το οποίο είναι αναγκαίο για την ίδρυση, λειτουργία και διαχείριση οποιουδήποτε τέτοιου σχεδίου, συστήματος ή ταμείου·

[...]

Κανονισμοί που προνοούν για συντάξεις και χορηγήματα

26.-(1) Το Συμβούλιο του Παγκύπριου Δικηγορικού Συλλόγου, με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου, εκδίδει κανονισμούς δυνάμει του Μέρους αυτού, που δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, οι οποίοι προνοούν για την καθίδρυση Ταμείου που θα κληθεί "το Ταμείο Σύνταξης Δικηγόρων" (το οποίο αναφέρεται στο Νόμο αυτό ως "το Ταμείο") για παροχή συντάξεων και χορηγημάτων σε δικηγόρους εισφορείς που εισέφεραν στο Ταμείο οι οποίοι αποσύρονται από την άσκηση του επαγγέλματος και σε περίπτωση θανάτου τους, στις χήρες και τα ορφανά τους.

(2) Κανονισμοί που εκδίδονται δυνάμει του Μέρους αυτού πρέπει να προνοούν για-

- (α) τη σύσταση διοικητικού συμβουλίου (το οποίο αναφέρεται στο Νόμο αυτό ως "το Συμβούλιο") του Ταμείου και της ρύθμισης της διαδικασίας, περιλαμβανομένης της απαρτίας του Συμβουλίου·
- (β) τις εξουσίες και καθήκοντα του Συμβουλίου·
- (γ) την επένδυση των χρηματικών ποσών που ανήκουν στο Ταμείο, τον περιοδικό έλεγχο και εκτίμηση του Ταμείου, και, όταν η εκτίμηση του Ταμείου δείχνει ότι αυτό-
 - (i) είναι ή ενδέχεται να καταστεί ανεπαρκές προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων του· ή
 - (ii) είναι ή ενδέχεται να συνεχίσει να είναι περισσότερο ή εύλογα επαρκές προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων του, τέτοιες τροποποιήσεις των κανονισμών - οι οποίες ήθελαν θεωρηθεί αναγκαίες για να καταστεί το Ταμείο, ανάλογα με την περίπτωση, επαρκές ή όχι περισσότερο ή εύλογα επαρκές προς εκπλήρωση των υποχρεώσεων του·
- (δ) **την καταβολή εισφορών στο Ταμείο από δικηγόρους εισφορείς που ασκούν το επάγγελμα και το ποσό και τον τρόπο είσπραξης των εισφορών και των κυρώσεων για την παράλειψη της καταβολής των εισφορών αυτών·**
- (ε) τους όρους παροχής συντάξεων και χορηγημάτων σε εισφορείς ή τις χήρες και τα ορφανά αυτών και τον τρόπο υπολογισμού των εισφορών αυτών και χορηγημάτων στη βάση των εμπρόθεσμων εισφορών που εγκρίνονται από το Συμβούλιο·
- (στ) τις πληροφορίες που θα παρέχονται από εισφορείς και τις χήρες και τα ορφανά τους·
- (ζ) απαγόρευσης όπως η σύνταξη ή το χορήγημα εκχωρείται ή επιβαρύνεται με οποιοδήποτε τρόπο ή υπόκειται σε οποιαδήποτε πράξη εκτέλεσης·
- (η) τις περιστάσεις υπό τις οποίες σύνταξη που χορηγήθηκε δυνάμει των εν λόγω κανονισμών παύει ή αναιρείται·
- (θ) την τήρηση κατάλληλων λογαριασμών του Ταμείου και τον τρόπο ελέγχου αυτών·
- (ι) τους όρους υπό τους οποίους το Ταμείο διαλύεται και τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί στην περίπτωση αυτή και τον τρόπο διάθεσης του Ταμείου·
- (ια) τέτοια παρεμπόδιοντα και συμπληρωματικά θέματα τα οποία δυνατό να είναι αναγκαία ή σκόπιμα για τους σκοπούς του Ταμείου.

Κανονισμοί του Υπουργικού Συμβουλίου που προνοούν για τέλη

27.-(1) Με την καθίδρυση του Ταμείου δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 26, το Υπουργικό Συμβούλιο εκδίδει κανονισμούς που προνοούν-

- (α) για την καταβολή τέτοιων τελών ως ήθελε καθοριστεί, από κάθε δικηγόρο που ασκεί το επάγγελμα, ο οποίος εμφανίζεται ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου ή δικαστή ή άλλου λειτουργού του Δικαστηρίου, ή ο οποίος προβαίνει σε οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ως δικηγόρος, η οποία ήθελε καθοριστεί ή ο οποίος καταχωρεί ή παρουσιάζει σε οποιοδήποτε δικαστήριο ή δικαστή ή άλλο λειτουργό του Δικαστηρίου οποιοδήποτε καθοριζόμενο έγγραφο, ή εκ μέρους του οποίου καταχωρείται ή παρουσιάζεται τέτοιο έγγραφο
- (β) για τον τρόπο είσπραξης των τελών αυτών.

(2) Σε κανένα δικηγόρο δεν επιτρέπεται να εμφανίζεται ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου ή δικαστή ή άλλου λειτουργού του Δικαστηρίου ή να προβαίνει σε οποιαδήποτε καθοριζόμενη ενέργεια, και κανένα καθοριζόμενο έγγραφο δεν καταχωρείται ή παρουσιάζεται σε δικαστήριο ή δικαστή ή άλλο λειτουργό του Δικαστηρίου, εκτός αν τα τέλη τα καθοριζόμενα δυνάμει του εδαφίου (1) έχουν καταβληθεί, ή εάν πρόκειται για Νομικό Λειτουργό.

Καταβολή τελών στο Ταμείο

28. Όλα τα χρήματα που εισπράττονται από τα τέλη που επιβάλλονται δυνάμει του εδαφίου (1) του άρθρου 27, καταβάλλονται στο Ταμείο αλλά, εκτός από την καταβολή αυτή, **καμία άλλη πληρωμή δε διενεργείται στο Ταμείο από τις γενικές προσόδους της Δημοκρατίας.**